

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov

Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov

Grčija

1 Kaj dejansko pomeni pravni izraz „starševska odgovornost“? Kakšne so pravice in obveznosti nosilca starševske odgovornosti?

Starševska odgovornost je pravica in obveznost staršev. Zajema skrb za osebnost mladoletnega otroka, upravljanje otrokovega premoženja in zastopanje otroka v kakršni koli zadevi, poslu ali pravnem sporu, ki zadeva otroka ali njegovo premoženje. Starševska odgovornost torej zagotavlja varstvo osebnostnih in premoženjskih pravic mladoletnika.

2 Kdo je ponavadi nosilec starševske odgovornosti do otroka?

Starševsko odgovornost skupaj izvajata oba starša. Starši morajo pri vsaki odločitvi glede izvajanja starševske odgovornosti upoštevati interese otroka.

3 Ali je mogoče za izvrševanje starševske odgovornosti določiti drugo osebo, če starši tega nočejo ali ne želijo?

Če eden od staršev iz praktičnih razlogov (npr. hospitalizacija, zaporna kazen) ali pravnih razlogov (poslovna nesposobnost) ni zmožen izvajati starševske odgovornosti, je ta starš zgolj nosilec pravice, medtem ko starševsko odgovornost izvaja izključno drugi starš.

Če nobeden od staršev ni zmožen izvajati starševske odgovornosti, je mladoletnik postavljen pod skrbništvo; starši obdržijo starševsko odgovornost zgolj kot nosilci pravice, vendar je ne morejo izvajati.

4 Kako se ureja vprašanje starševske odgovornosti, če se starša razvežeta ali razideta?

Če gre za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti in sta oba starša živa, o starševski odgovornosti odloča sodišče. Starševska odgovornost je lahko dodeljena enemu od staršev ali obema skupaj, če se dogovorita in hkrati določita dejansko prebivališče otroka. Sodišče lahko sprejme drugačno odločitev in lahko zlasti razdeli izvajanje starševske odgovornosti med starša ali za to določi tretjo osebo.

5 Katere formalnosti morata starša spoštovati pri sklenitvi sporazuma o starševski odgovornosti, da je ta sporazum pravno zavezujoč?

Kadar mora sodišče določiti izvajanje starševske odgovornosti, kot v primeru razveze zakonske zveze ali prenehanja življenjske skupnosti, upošteva vse dogovore med staršema, vendar ti dogovori za sodišče niso zavezujoči. Za te dogovore ne veljajo nobene posebne formalnosti, razen da se zakonito predložijo sodišču. Običajno se predloži dokument, ki ga pripravita zainteresirani stranki in ki določa dogovor med njima. To je izrecno določeno z zakonom v primerih sporazumne razveze zakonske zveze staršev z mladoletnimi otroki, pri čemer je treba sodišču predložiti pisni dogovor med staršema, v katerem so urejeni varstvo in vzgoja njunih otrok ter stiki z njimi.

V vseh drugih pogledih se lahko starša neformalno dogovorita glede izvajanja starševske odgovornosti, ne da bi morala pri tem slediti kakršni koli formalnosti ali formalnemu postopku, in si tako v praksi razdelita odgovornost, pri čemer eden od njiju izvaja en vidik, drugi pa drugega: en starš lahko na primer skrbi za varstvo in vzgojo otroka, drugi pa lahko upravlja premoženje mladoletnika in zastopa njegove interese.

6 Katera alternativna sredstva so za reševanje spora zunaj sodišča na voljo staršem, kadar se ti ne morejo sporazumeti o starševski odgovornosti?

Če se starša ne moreta dogovoriti glede starševske odgovornosti in je v otrokovem najboljšem interesu, da se odločitev sprejme, o tem odloči sodišče.

Mediacija je alternativni način reševanja spora.

7 O katerih vprašanjih v zvezi z otrokom lahko odloča sodnik, če starša zadevo predložita sodišču?

Če se starša ne moreta dogovoriti glede določenega vprašanja v zvezi z izvajanjem starševske odgovornosti in zadevo predložita sodišču, lahko sodišče odloča le o tem vprašanju. To se lahko nanaša na katero koli vprašanje, ki se pojavi med izvajanjem starševske odgovornosti in je razlog nesoglasja med staršema, pri čemer vsak vztraja pri svojem mnenju, zato je rešitev vprašanja v najboljšem interesu otroka. Vprašanje je lahko objektivno resno, na primer izbira imena, odločitev glede operacije itd., ali pa nima velikega objektivnega pomena, vendar ga starši štejejo za dovolj pomembnega, da ga predložijo sodišču.

8 Če sodišče odloči, da ima eden od staršev izključno pravico do varstva in vzgoje otroka, ali to pomeni, da odloča o vsem v zvezi z otrokom brez predhodnega posvetovanja z drugim od staršev?

Načeloma da, če vprašanje zadeva varstvo in vzgojo otroka, ki sta bila dodeljena enemu staršu. Starša se lahko vedno odločita, da ne bosta sprejela odločitve sodišča glede izključnega varstva in vzgoje s strani enega od njiju: tudi po tem, ko sodišče izda sodno odločbo, se lahko dogovorita o drugačni ureditvi, v okviru katere ima drugi starš vlogo v skrbi za otroka, če je ta ureditev seveda v otrokovem najboljšem interesu.

9 Če sodišče odloči, da imata starša skupno pravico do varstva in vzgoje otroka, kaj to pomeni v praksi?

To pomeni, da morata starša skupaj sprejeti odločitve glede skrbi za otroka.

10 Pri katerem sodišču ali organu je treba vložiti vlogo v zvezi s starševsko odgovornostjo? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente je treba priložiti k vlogi?

Pristojno sodišče je vedno enočlansko prvostopenjsko sodišče (*μονομελές πρωτοδικείο*). Tožbe je treba vložiti pri sodišču, ki je pristojno na zadevnem območju, in jih je treba vročiti toženi stranki; sodišču je treba predložiti tudi dokumente, na katerih temelji tožba.

11 Kateri postopek se pri tem uporablja? Ali je na voljo skrajšani postopek?

Enočlansko prvostopenjsko sodišče odloči v skladu s posebnim postopkom iz členov 681(B) in (C) zakonika o civilnem postopku. Ta je oblikovan po vzoru postopka za delovne spore, da bi se pospešile obravnave zadev. Zaradi primarno osebnega značaja sporov glede starševske odgovornosti se uporabljajo tudi nekatere določbe postopka za zakonske spore in pravila postopkov v nepravdnih zadevah v zvezi s preiskovalnim organom in pridobivanjem dokazov po uradni dolžnosti sodišča. Vendar ko so spori glede izvajanja starševske odgovornosti povezani s kakršnimi koli spori glede zakonske zveze iz člena 592(1) zakonika o civilnem postopku (npr. razveza in razveljavitev zakonske zveze) ali spori iz člena 614(1) zakonika (npr. določitev očetovstva), mora sodišče uporabiti postopek iz členov 598612 in 616622 zakonika. Nujne zadeve se lahko obravnavajo z začasnimi ukrepi (*ασφαλιστικά μέτρα*), izredne razmere pa z začasno odredbo (*προσωρινή διαταγή*).

12 Ali je mogoče dobiti pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Da, pod splošnimi pogoji, ki se uporabljajo za pravno pomoč.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo o starševski odgovornosti?

Sodna odločba o starševski odgovornosti se lahko prekliche ali spremeni, če so se spremenile okoliščine, na podlagi katerih je sodišče izdalo odločbo. V nasprotnem primeru je mogoče odločbo o starševski odgovornosti izpodbijati s katerim koli rednim pravnim sredstvom (pravno sredstvo zaradi dejanskih in pravnih okoliščin (*έφεση*), pravno sredstvo samo zaradi pravnih okoliščin (kasacija, *αναίρεση*), ničnostno pravno sredstvo (*ανακοπή ερημοδικίας*), presoja (*αναψηλάφηση*)) v skladu z običajnimi zahtevami.

14 V nekaterih primerih je morda treba pri sodišču ali drugem organu vložiti zahtevek za izvršitev odločbe o starševski odgovornosti. Kateri postopek se pri tem uporablja?

Odločba glede starševske odgovornosti je izvršljiva v skladu s členom 950 zakonika o civilnem postopku, tudi če nalaga obveznosti, to pomeni, da ne rešuje le vprašanja v zvezi s starševsko odgovornostjo ali varstvom in vzgojo mladoletnega otroka ali v zvezi s stiki z otrokom, temveč odreja tudi izročitev ali vrnitev otroka, določa ureditev stikov ali prepoveduje, da bi stranki kakor koli nasprotno ukrepali. Zlasti velja, da (a) odločba, ki odreja izročitev ali vrnitev otroka, od starša, pri katerem je otrok, zahteva, da ravna v skladu z odločitvijo sodišča, pri čemer lahko sodna odločba v primeru njenega neizpolnjevanja določa samodejno naložitev denarne kazni do 50 000 EUR, ki jo je treba plačati pritožniku, ki zahteva izročitev ali vrnitev otroka, ali začasno pridržanje do enega leta, ali obe kazni skupaj (posredna izvršitev (*έμμεση εκτέλεση*)), in (b) če je pravica starša do osebnih stikov z otrokom ovirana, se lahko v odločbo o stikih osebi, ki ovira te stike, zagrozi z denarno kaznijo in pridržanjem (dopolnilna izvršitev (*αναπληρωματική εκτέλεση*)).

15 Kaj je treba storiti, da se odločba o starševski odgovornosti, ki jo izda sodišče v drugi državi članici, prizna in izvrši v tej državi članici?

Sodne odločbe glede starševske odgovornosti, izdane v drugih državah članicah, grški upravni organi samodejno priznajo brez nadaljnjih formalnosti. Grška sodišča so pristojna za odločanje glede veljavnosti tuje sodne odločbe ali glede zahteve za priznanje tuje sodne odločbe, ne da bi prej proučila pristojnost države članice izvora. Kadar se v Grčiji zaprosi za priznanje, lahko grška sodišča zavrnejo priznanje sodne odločbe glede starševske odgovornosti, če je sodna odločba: (a) v nasprotju z domačim javnim redom, pri čemer se vedno upoštevajo najboljši interesi otroka, ali (b) nezdružljiva s poznejšo sodno odločbo glede starševske odgovornosti, ki jo izdajo grška sodišča. Poleg tega lahko grška sodišča kot sodišča države članice, v kateri se zahteva priznanje, kadar so pristojna v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 na podlagi stalnega prebivališča otroka, vprašanje glede starševske odgovornosti za otroka uredijo drugače, pri čemer pozneje v zvezi s tem izdajo svojo odločbo, ne da bi prej proučila pristojnost države članice izvora in zavezujočo naravo njene sodne odločbe (ali je na primer mogoče vložiti pravno sredstvo).

16 Na katero Sodišče v tej državi članici je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o starševski odgovornosti, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

V opisanih primerih je pristojno sodišče enočlansko prvostopenjsko sodišče, ki zadevo obravnava na podlagi postopka, ki ustreza vrsti spora.

17 Katero pravo se uporablja v postopku o starševski odgovornosti, če otrok ali stranki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Razmerja med starši in otrokom po prednostnem vrstnem redu urejajo: (1) pravo države njihovega zadnjega skupnega državljanstva; (2) pravo države njihovega zadnjega skupnega običajnega prebivališča; (3) pravo države otrokovega državljanstva.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 15/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.